

A Kúria a dr. Fekete Csaba ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Dicker Anna ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony jogellenes megszüntetésének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Kecskeméti Munkaügyi Bíróságnál 3.M.489/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Kecskeméti Törvényszék 3.Mf.21.194/2012/6. számú közbenső ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2014. március 19. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Kecskeméti Törvényszék 3.Mf.21.194/2012/6. számú közbenső ítéletét hatályon kívül helyezi és a Kecskeméti Munkaügyi Bíróság 3.M.489/2011/10. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 150.000 (egyszázötvenezer) forint és 40.500 (negyvenezer-öt száz) forint áfa együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

Az alperes a tévesen lerótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket visszaigényelheti.

A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

I n d o k o l á s

A felperes a keresetében a munkáltatói rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítását és az ehhez fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte eredeti munkakörbe történő visszahelyezésének mellőzésével.

A Kecskeméti Munkaügyi Bíróság 3.M.489/2011/10. számú ítéletével a keresetet elutasította és a felperest perköltség fizetésére kötelezte kimondva, hogy a le nem rótt illetéket az állam viseli.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes az alperes szövetkezet tagja, 2010. október 28-áig a háromtagú igazgatóság tagja volt, vagyis az alperes vezető tisztségviselőjének számított. Ezen túlmenően a felek között munkaszerződés jött létre, amely szerint a felperes az alperes lajosmizsei telepének vezetője volt.

Az alperes 2010. november 18-án a felperes munkaviszonyát rendkívüli felmondással megszüntette. Ennek indokolása szerint a felperes megbízása alapján eljáró jogi képviselője a szövetkezet b., hrsz-ú ingatlana (E. utcai ingatlan) 673/713-ad részének eladására kötött szerződést a vevőnek és a szövetkezetnek írt levéllel semmisség jogcímén megtámadta, és ezzel jelentősen megnehezíti vagy akár meg is hiúsíthatja az ingatlan értékesítését. Ezen kezdeményezés nyomán a szövetkezet további működése veszélybe kerülhet azzal, hogy nem jut hozzá a szerződésben foglalt vételárhoz, valamint a szövetkezet hitelezőinek érdekei sérültek. A munkáltatói intézkedés indokolása azt is tartalmazta, hogy a fenti levél megírásához csatlakozásra a felperes a beosztottait munkaidő alatt, idegen segítséggel próbálta felbujtani. A munkáltató

intézkedésének további indoka volt, hogy az alperes tudomására jutott, miszerint az igazgatóság vagy az elnök jóváhagyása nélkül engedélyezte, hogy a szövetkezet 1. telephelyén idegen cég idegen tulajdont képező készleteket tároljon.

A munkáltató kifejtette, hogy ilyen, a szövetkezet érdekeit alapjaiban sértő magatartások a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszik, mert bebizonyosodott, hogy a munkáltató nincs biztonságban, ha továbbra is kapcsolatban marad a felperessel.

A munkaügyi bíróság ítéletében utalt az 1992. évi XXII. törvény (rég. Mt.) 96. §-ának (1), (2) és (4) bekezdésében rögzítettekre.

Kifejtette, hogy az eljárás során a felek egyezően adták elő, miszerint a felperes megbízásából eljáró ügyvédi iroda 2010. november 9-én levelet küldött az alperesnek, illetve a R. Kft-nek azzal kapcsolatban, hogy az E. utcai ingatlan vonatkozásában a szerződés érvénytelenségére tekintettel az eredeti állapot helyreállításáról gondoskodjon, ellenkező esetben semmisség megállapítása iránt a felperes bírósági eljárást kezdeményez.

A felperes a 2010. augusztus 11-én megtartott igazgatósági ülésen részt vett, ahol a határozat egyhangú döntést tartalmazva rögzítette, hogy az elnök folytasson tárgyalásokat az E. utcai ingatlan eladásával kapcsolatban, ahol a vételár nettó 125.000.000 forint. A határozatot az igazgatóság egyhangúan hozta, a felperes mint igazgatósági tag a jegyzőkönyvet aláírta.

A 2010. szeptember 30-án megtartott rendkívüli igazgatósági ülésen a felperes az E. utcai ingatlan eladási árát nem kifogásolta, azonban előadta, ha az igazgatóság nem hoz olyan határozatot, hogy a teljes vételárból valamennyi banki hitelt visszafizessék és a jelzálogot töröltesse, akkor nem javasolja a jogügyletet. Az igazgatóság az ingatlanra vonatkozóan az eladást 2 igen és 1 nem szavazattal elfogadta, majd az egyhangú határozatban arról döntött, hogy 2010. december 16-án igazgatósági ülést tart a vételár teljes felhasználásáról. Ezen jegyzőkönyvet a felperes mint igazgatósági tag aláírta. Mindebből megállapítható, hogy a felperes az ingatlan 125.000.000 forintos vételárát nem kifogásolta, annyiban merült fel ellenvetése, hogy azonnali döntést kívánt azzal kapcsolatban, miszerint a befolyt vételárat a banki hitelekre fordítsák.

Az igazgatóság határozatot hozott arról, hogy a következő ülésen, 2010. december 16-án döntenek a vételár teljes felhasználásáról. Ezt a felperes elfogadta, az igazgatóság a határozatot egyhangúan hozta, így megállapítható, hogy a a döntéssel szemben nem volt kifogása.

A 2010. november 9-én megírt levél a bíróság álláspontja szerint eltér a felperes korábbi nyilatkozataitól. A felperes a rendkívüli felmondásra okot adott azzal, hogy olyan körülményeket teremtett, amellyel az alperesi szövetkezet fennmaradását veszélyeztette.

A bíróság nem találta bizonyítottnak, hogy a levél megírásához történő csatlakozásra a beosztottjait munkaidőn belül idegen segítséggel felbujtani próbálta, ezen rendkívüli felmondási indok

nem felel meg a valóságnak.

A felperes állítása szerint a P. Kft. szóbeli elnöki engedély alapján tárolta járműveit az 1. telephelyen, illetve a kihasználatlan raktárakban az árukészletét. A felperes hivatkozott arra, hogy más dolgozóknak is tárolták a bútorait a telepen, és ezzel kapcsolatban sem merült fel probléma. Az eljárás során a felperes is elismerte, illetve a meghallgatott tanúk közül D.L., K.I. és G.J. is egyértelműen nyilatkoztak azzal kapcsolatban, hogy a felperes érdekeltségébe tartozó haszongépjárművek álltak bent a telephelyen, és erről mindenki tudott.

A Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a gépjárművek és idegen anyagok tárolásával kapcsolatban engedéllyel rendelkezett. A felhívás ellenére a felperesnek bizonyítási indítványa nem volt, ez alapján a bíróság úgy értékelte, hogy a felperes felhatalmazás nélkül engedélyezte a P. Kft.-nek az ott lévő termékek és gépjárművek tárolását.

Mindezeket egybevetve és mérlegelve a bíróság megállapította, hogy a felperes a munkaviszonyával összefüggésben olyan magatartást tanúsított, amely annak fenntartását lehetetlenné tette, így az intézkedés megfelelt a jogszabályoknak.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Kecskeméti Törvényszék 3.Mf.21.194/2012/6. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította, hogy a munkáltató 2010. november 18-án kelt rendkívüli felmondással jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát. A rendkívüli felmondás jogkövetkezményeire nézve az összegszerűséget illetően az elsőfokú bíróságot a tárgyalás folytatására és új határozat hozatalára utasította az eljárási költséget és a le nem rótt fellebbezési illeték összegét megállapítva.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a fellebbezésben foglaltak alapján a rendkívüli felmondás első és harmadik indoka volt vizsgálható.

A felperes a 2010. szeptember 30-án megtartott igazgatósági ülésen nemmel szavazott az adásvételi szerződés megkötésére. Az, hogy ezt megelőzően a korábbi, 2010. augusztus 11-én tartott igazgatósági ülésen nem kifogásolta, hogy folytassák a tárgyalást a vevővel, nem jelenti azt, hogy elfogadta a vételárat, illetve hogy beleegyezett az adásvételi szerződés megkötésébe, mivel a következő igazgatósági ülésen ezzel kapcsolatos aggályait felvetette. A felperesnek mint vezető tisztségviselőnek és mint a szövetkezet tagjának, illetve tulajdonosának joga, egyben kötelessége is volt a szövetkezet érdekeinek védelme, amennyiben úgy ítélte meg, hogy az veszélyben forog. A rendkívüli felmondásban hivatkozott, a vevőhöz és az alpereshez eljuttatott levelét nem mint munkavállaló, hanem mint a szövetkezet tulajdonostársa, illetve vezető tisztségviselője írta. Azon tény, hogy a felperes az alperessel kötött egy munkaszerződést, nem zárhatja el attól, hogy tulajdonostársként megvédje vagyoni érdekeit, illetve hogy mint vezető tisztségviselő gyakorolja az ezzel kapcsolatos jogait és kötelezettségeit.

Mindezek a munkaviszonyával nincsenek összefüggésben, így az ezzel kapcsolatos felmondási indok nem vezethetett okszerűen a felperes telephelyvezetői munkakörben fennálló munkaviszonyának megszüntetéséhez.

Megállapítható volt, hogy a felperes mint vezető tisztségviselő önállóan jogosult volt cégjegyzésre. Ezt az alperes hivatkozásával ellentétben nem korlátozta az alapszabály, csak abban az esetben, ha anyagi kötelezettséget vállalt volna. A felperes tehát önállóan köthetett olyan szerződéseket, amelyekkel anyagi kötelezettséget nem vállalt, de ezen szerződéseket nem mint munkavállaló, hanem mint vezető tisztségviselő létesíthette. Megállapítható, hogy a felperes jogosult volt önállóan is engedélyezni a telephely szívvességi használatát. Erről a másik két igazgatósági tagnak tudomása volt, így kötelezhatték volna a felperest, hogy a továbbiakban ne engedélyezze, vagy tegye visszterhessé a szerződést. Adat merült fel azzal kapcsolatban is, hogy más vezető tisztségviselők is hasznosították a szövetkezet egyes vagyontárgyait. Az igazgatóság másik két tagja eltúrte, hogy a felperes engedélyezze idegen dolgok tárolását a telephelyen, tudomásuk volt arról is, hogy nemcsak a felperes fia, hanem más is tárolt ott ingyenesen gépkocsikat, így ez szintén azt támasztja alá, hogy önállóan jogosult volt ezen kérdésben dönteni.

A rendkívüli felmondásban felhozott indokok nem a felperes munkaviszonyával kapcsolatosak, hanem a tagsági viszonyához, illetve vezető tisztségviselői mivoltához kapcsolódtak, így a rendkívüli felmondásban írt indokok okszerűen nem vezethettek a felperes munkaviszonyának megszüntetéséhez.

Az alperes felülvizsgálati kérelme elsődlegesen a jogerős közbenső ítélet hatályon kívül helyezésére és a felperes keresetének elutasítására irányult, míg másodlagosan a közbenső ítélet hatályon kívül helyezése mellett a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalra utasítását kérte.

A felülvizsgálati érvelés szerint azokat a magatartásokat amelyek a felmondásban szerepeltek, és amely indokokat az elsőfokú ítélet alaposnak talált, a felperes egy személyként, M.K.-ként követte el. A másodfokú bíróság megsértette az Mt. 96. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakat azzal, hogy nem vette figyelembe, miszerint a felperesnek a tagi és a vezető tisztségviselői viszonyában tanúsított magatartása lehetetlenné tette a munkaviszony fenntartását is.

Az alperes álláspontja szerint az eljáró másodfokú bíróság megsértette a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében írtakat.

A másodfokú bíróság nem értékelte, hogy a felperes csupán 2010. október 28-áig volt igazgatósági tag, az E. utcai ingatlan adásvételi szerződésének semmisségére hivatkozó levél pedig 2010. november 9-én kelt. A rendkívüli felmondás első okaként feltüntetett levél megírásához és az érdekelteknek történő megküldéséhez kétség nem férhet, a becsatolt bizonyítékokon kívül a tény megtörténtét a felperes előadása is tartalmazza. Az sem lehet

kétséges, hogy az ilyen levél megnehezítette vagy megakadályozhatta volna a szerződés megkötését, és ennek súlyos következményei lehettek volna a szövetkezet számára. A munkaviszony fennállása alatt pedig a munkavállaló nem tanúsíthat olyan magatartást, amellyel a munkáltatója jogos gazdasági érdekeit veszélyeztetné.

A harmadik ok vonatkozásában tényként állapítható meg a becsatolt bizonyítékok, tanúvallomások és a felperes előadása szerint, hogy az idegen eszközöknek a telephelyen történő tárolása megtörtént.

A felperes a felmondás időpontjában nem volt vezető tisztségviselő, amit a másodfokú bíróság tévesen állapított meg. A tagsági és a munkaviszony nem szétválasztható különös figyelemmel az 1992. évi I. törvény (Sztv.) 30. § a) pontjára, amely szerint nem lehet vezető tisztségviselő, aki nem tagja a szövetkezetnek bizonyos alapszabályi kivétellel. Ilyet az alperes alapszabálya nem tartalmazott, tehát nem lehet tag, aki nem munkavállalója a szövetkezetnek, így vezető tisztségviselő sem lehetett. A tagsági és vezető tisztségviselői jogviszonyban tanúsított magatartás is okot adhat a munkaviszony azonnali hatállyal történő felmondására, mint ahogy a munkaviszony kapcsán elkövetett, a szövetkezet érdekeit sértő vagy veszélyeztető magatartás is okot adhat a szövetkezetből történő kizárásra.

A felperessel kapcsolatban a szövetkezet igazgatósága azért döntött úgy, hogy munkavállalóként és tagként is eltávolítja a szövetkezetből, mert bármelyik jogviszonyban hozzájuthatott olyan információkhoz, amelyekkel a szövetkezet életét ellehetetleníti.

A felperesnek mint vezető tisztségviselőnek és mint a szövetkezet tagjának is joga, egyben kötelezettsége volt a szövetkezet érdekeinek védelme amennyiben úgy ítélte meg, hogy azt veszélyeztetik. Amennyiben a felperes nem ért egyet az E. utcai ingatlan eladásával, akkor már annak 2005. évi felmerülésekor tagtársait érveivel maga mellé állítva megakadályozhatta volna az eladást engedélyező közgyűlési határozat meghozatalát.

Azzal, hogy a felperes ingyenesen engedélyezte a telephelyen idegen eszközök tárolását anyagi kötelezettséget vállalt, mert lemondott a bérleti díj szövetkezet részéről történő követeléséről. A felperes a teleppel kapcsolatos ügyekben telepvezetőként döntött, nem pedig vezető tisztségviselőként.

A másodfokú bíróság tévesen értékelte az Mt. 96. §-ának (4) bekezdését, amikor döntésénél nem vette figyelembe, hogyha a felmondás jogát testület jogosult gyakorolni, a tudomásszerzés időpontjának azt kell tekinteni, amikor a rendkívüli felmondás okáról a testületet tájékoztatják. A tárolásról pedig B.I. az igazgatóságot 2010. november 18-án tájékoztatta, ezzel ellentétes tény a felperes nem igazolt.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős közbenső ítélet hatályában való fenntartására irányult.

Érvelése szerint az alperes mind a bírói gyakorlattal, mind a jogszabályokkal és a szövetkezeti jogviszonnyal ellentétesen kívánja „összemosni” a felperes szövetkezeti tagi, vezető

tisztségviselői és munkaviszonyát, tehát ezen hármas jogviszonyt. A felperes a szövetkezeti vagyon részjegyeinek és befektetési részjegyeinek igen jelentős hányadával rendelkezik. Elsősorban mint tagnak volt számára szempont, hogy a szövetkezet vagyonának minden egyes hibás vezetőségi döntés általi áron aluli értékesítésével, a szövetkezeti vagyon csorbításával a szövetkezet tagjainak részjegyei, befektetési jegyei ne értéktelenedjenek el.

A per során számtalan alkalommal felmerült az a tény, miszerint a felperes és a felügyelőbizottság korábbi elnöke, D.L. már évekkel ezelőtt könyvvizsgálói, gazdasági szakértői véleményeket szerzett be arra vonatkozóan, hogy a szövetkezet vezetősége által folytatott gazdaságpolitikát miként kellene megváltoztatni, hogy a szövetkezet működése rentábilissá tehető legyen.

A jelen esetben a munkáltató gazdasági érdeke a felperes gazdasági érdekével azonos irányba mutat, mivel a munkáltató vagyoni helyzetének stabilitása és jóléte a felperes részjegyeinek értékállóságát, befektetésének biztonságát is garantálta volna. Nyilvánvaló, hogy a felperes nem tett a munkáltató vagyoni, gazdasági érdeke ellen, hiszen akkor saját érdeke ellen is cselekedett volna.

A szövetkezet részéről bevett gyakorlat volt, hogy a tagoknak, különösen a vezető tisztségviselőknek módja és lehetősége volt gépkocsik telephelyen történő tárolására. Az igazgatósági tagoknak tudomásuk volt erről, hallgatólagosan elfogadták, éveken keresztül ez ellen nem emeltek kifogást.

A felülvizsgálati kérelem figyelmen kívül hagyja azt a tényt, hogy bár 2010. októberében a felperes vezető tisztségviselői mivolta megszűnt, tag maradt, és a tároláshoz való jog, illetőleg lehetőség nyilvánvalóan tagi mivoltához kapcsolódott.

A kizárás nyilvánvalóan a munkaviszony megszűnését vonja maga után, azonban hangsúlyozandó, hogy a felperes munkaviszonyát jogellenes rendkívüli felmondással szüntették meg, és az alperes semmiféle járandóságot nem fizetett a részére. Részjegyeinek kiadására nyolc év áll rendelkezésére a szövetkezetnek, amiből következik, hogy az is lehetséges, hogy addigra semmiféle vagyona nem lesz.

A felperes nem a munkáltatója ellen tört, hanem hangot adott aggályának és nemtetszésének egy olyan döntés kapcsán, ami szövetkezet tagjaként képviselt álláspontja szerint súlyosan sértette annak vagyoni érdekét, és ezáltal a felperesét is.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A Pp. 275. §-ának (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló adatok alapján dönt. Így a felülvizsgálati eljárásban csatolt, korábban nem értékelt iratok vizsgálat tárgyát nem képezhették.

Az Mt. 96. §-ának (1) bekezdése szerint a munkáltató, illetve a munkavállaló a munkaviszonyt rendkívüli felmondással megszüntetheti, ha a másik fél a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan, vagy súlyos gondatlansággal jelentős

mértékben megszegi, vagy egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi. Ettől érvényesen eltérni nem lehet.

A felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás szerint a felperes a 2010. augusztus 11-én tartott igazgatósági ülésen részt vett, az egyhangúlag meghozott határozat felhatalmazta az elnököt a B., E. utcai ingatlan eladásával kapcsolatos tárgyalások lefolytatására nettó 125.000.000 forintos vételár mellett.

A felperes a 2010. szeptember 30-án tartott igazgatósági ülésen sem kifogásolta az ingatlan vételárát, csupán a befolyt összeg felhasználását illetően terjesztette elő a feltételeit. Egyhangúlag döntött az igazgatóság arról, hogy a vételár felhasználásáról 2010. december 16-án folytatják a megbeszéléseket.

Az elsőfokú bíróság állapította meg helytállóan, hogy a felperes 2010. november 9-én írt levelével eltért korábbi álláspontjától, saját magatartásával helyezkedett szembe, mivel addig sem az adásvételi szerződés megkötését, sem a vételárát nem kifogásolta. A levél egyértelműen tartalmazza, hogy a felperes tagi és munkavállalói minősége is megalapozza a semmisség megállapításának tárgyában fennálló érintettségét, ezáltal az esetleges peres eljárásban keresetelési jogát (beadvány 2. oldal). Ebből következően megalapozatlan azon másodfokú ítéleti megállapítás, hogy a felperes az alpereshez eljuttatott levelét nem mint munkavállaló, hanem mint a szövetkezet tulajdonostársa, illetve vezető tisztségviselője írta.

A másodfokú bíróság azt helyesen állapította meg, hogy a felperest az általa kötött munkaszerződés nem zárta el tulajdonosi jogai gyakorlásától, azonban az nem jelentheti azt, hogy az együttműködési kötelezettséget sértő magatartásával ellehetetlenítheti az amúgy is nehéz gazdasági helyzetben lévő alperes működését [1992. évi XXII. tv. - régi Mt. - 103. § (1) bekezdés c) pont].

Az elsőfokú bíróság helyesen fejtette ki, hogy a rendkívüli felmondásra a felperes okot adott azzal, miszerint olyan körülményeket teremtett, amellyel az alperes fennmaradását veszélyeztette. Saját korábbi magatartásával szembehelyezkedve tett munkavállalóként is olyan lépéseket, amelyek az alperes további működését tette kétségesé az ingatlan adásvételéből befolyó vételár hiányában (Mt. 3. §).

Tekintettel arra, hogy a rendkívüli felmondás jogszerűségét egy indok is megalapozza, a további, a rendkívüli felmondás pontjában megjelölt ok vizsgálatára már nem volt szükség (BH.1995.610.).

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős közbenső ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta a Pp. 275. §-ának (4) bekezdése alapján.

A felperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul.

A felperes a perben munkavállalói költségkedvezményben részesült, így helyette a Pp. 359/A. §-a, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM

rendelet 13. és 14. §-a alapján a le nem rótt eljárási illetéket az állam viseli.

Az 1990. évi XCIII. (Itv.) 80. § (1) bekezdés i) pontja alapján az alperes kérésére a kérelmen tévesen lerótt 70.000 forint illeték visszatérítésének van helye. A kérelmet a Kecskeméti Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál, valamint az illetékes adóhatóságnál is elő kell terjeszteni.

Budapest, 2014. március 19.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hiteléül: Nné tisztviselő